

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ταχ. Διεύθυνση: Ερμού 17
Τ.Κ.: 101.86, Αθήνα
Πληροφορίες: Ε. Ράικου
Τηλέφωνο: 210 33 12 027
ΦΑΞ 210 32 10 121

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αρ. Πρωτ.	Ημερομηνία
1500. ΣΑΚ. Φ	1.12.05

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2005

Αρ.Πρωτ.
ΥΠΠΟ/ΔΙΝΣΑΚ/ 94182/2457

Προς: Πίνακα Αποδεκτών
(Με συνημμένη Υπουργική
Απόφαση σε κάθε Αποδέκτη)

Θέμα: Ανακοίνωση απόφασης χαρακτηρισμού ως μνημείου
της Δημοτικής Αγοράς Κυψέλης.

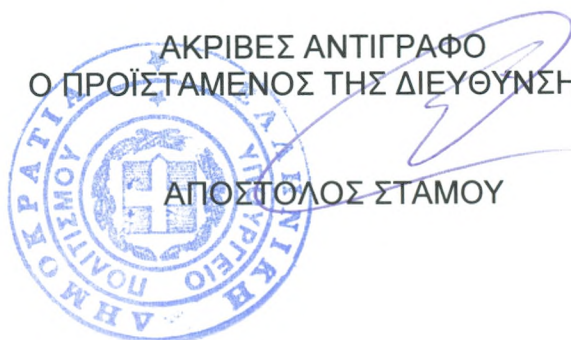
Σας ανακοινώνουμε ότι με την συνημμένη Υπουργική Απόφαση ΔΙ.Ν.Σ.Α.Κ./ 81792/2115/24-10-2005, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1580 / Β / 16-11-2005, χαρακτηρίστηκε ως μνημείο, η Δημοτική Αγορά Κυψέλης, φερόμενης ιδιοκτησίας Δήμου Αθηναίων, που βρίσκεται στο 6^ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων και συγκεκριμένα στο οικοδομικό τετράγωνο που ορίζεται από το πεζόδρομο της Φωκίωνος Νέγρη και τις οδούς Σποράδων, Σύρου και Ζακύνθου, σύμφωνα με το Ν. 3028/2002,

Κατόπιν αυτού, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση επί των ανωτέρω κτισμάτων (επισκευές, συντήρηση, προσθήκη κ.λ.π.), χωρίς προηγουμένως να ζητηθεί η έγκριση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου μας (Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής, Λυσίου και Κλεψύδρας 1 – Τ.Κ. 105 55, τηλ. 210 32 53 059).

Εσωτερική Διανομή
ΔΝΣΑΚ/

Ο Προϊστάμενος της Δ/σης
Αλέξανδρος Θεοχαρόπουλος
Αρχιτέκτων Μηχανικός

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤΑΜΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. ΥΠΠΟ / Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού

Μπουμπουλίνας 20-22
Αθήνα

2. Ε.Ν.Μ. Αττικής

Λυσίου & Κλεψύδρας 1
Τ.Κ. 105.55, Αθήνα

3. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
(Υπ' όψιν καθ. Λ. Βασενχόβεν)
Πατησίων 42, Τ.Κ. 106.82, Αθήνα
Fax: 210-77.23.319

4. Δήμο Αθηναίων

Δημαρχιακό Μέγαρο
(Υπ' όψιν κ^{ος} Δημάρχου)
Αθηνάς 63
Τ.Κ. 105.52, Αθήνα

5. Δήμο Αθηναίων

(με την παράκληση να διαβιβασθεί στο 6^ο Δημοτικό Διαμέρισμα)
Αθηνάς 63
Τ.Κ. 105.52, Αθήνα
Fax: 210-32.18.550

6. Ελληνική Εταιρεία για την προστασία του περιβάλλοντος & της πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, Πλάκα
Τ.Κ. 10558, Αθήνα
Fax: 210-32.25.240

7. Σύλλογο «Φίλοι της Κυψέλης»

Ζακύνθου 9
Τ.Κ. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα

8. Πολιτιστικό Σύλλογο Κυψέλης

(υπ' όψιν Σ.Κ. Κοκκινάκη)
Τήνου 37
Τ.Κ. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα
Fax: 210-82.28.845

9. Σύλλογος Αρκάδων Κυψέλης «Ο ΠΑΝ»

Παρασκευά 25
Τ.Κ. 113.63, Ν. Κυψέλη - Αθήνα
Fax: 210-88.23.034

10. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αθηνών

Νομαρχιακό Συμβούλιο
Κηφισίας 125-127, Αθήνα

11. Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων

Τμήμα Παραδοσιακών Οικισμών
Αμαλιάδας 17
Τ.Κ. 115.23, Αθήνα

12. Δήμος Αθηναίων

Διεύθυνση Πολεοδομίας
Αθηνάς 16
Τ.Κ. 105.51, Πλ. Καραμάνου-Αθήνα

13. Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών

(με την παράκληση να ενημερωθεί το αρμόδιο Α/Τ)
Λ. Αλεξάνδρας 173
Τ.Κ. 115.22, Αθήνα

24-10-05

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ—**

Αθήνα;
Αρ. Πρωτ:
ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/ 81792/2115

Ταχ. Διεύθυνση: Ερμού 17
Ταχ. Κώδικας: 101.86
Πληροφορίες: Στεφάνου Ιωάννης
Τηλέφωνο: (210) 33.12.027
Fax: (210) 32.10.121
Email:

Προς:

Εθνικό Τυπογραφείο
(Τμήμα Δημοσιευτέας Ύλης)
Καποδιστρίου 34, 104.32, Αθήνα
(με την παράκληση να δημοσιευθεί στην εφημερίδα
της Κυβερνήσεως και να μας σταλεί το σχετικό Φ.Ε.Κ.)

Κοιν.:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ:

Χαρακτηρισμός ως μνημείου της ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΨΕΛΗΣ που βρίσκεται στο 6ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων και συγκεκριμένα στο οικοδομικό τετράγωνο που ορίζεται από τον πεζόδρομο της Φωκίωνος Νέγρη και τις οδούς Σποράδων, Σύρου και Ζακύνθου, φερόμενης ιδιοκτησίας Δήμου Αθηναίων

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:
1. Τις διατάξεις

- α) του Ν. 1558/85 «Περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων» που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 137/26-7-85
- β) του Ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Φ.Ε.Κ. 153/Α/28-6-2002)
- γ) του Ν. 2039/92 «περί Κύρωσης της Σύμβασης για την προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης» (Φ.Ε.Κ. 61/Α/13-4-92).
- δ) του Π.Δ.191/2003 (ΦΕΚ 146/Α/13-6-2003) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού»

2. Την με Α.Π. 133/24-3-2004 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Πολιτισμού (Φ.Ε.Κ. 527/Β/24-3-2004) με την οποία ανατίθεται η άσκηση αρμοδιοτήτων στην αναπληρωτή Υπ. Πολιτισμού Φ. Πάλλη Πετραλιά και στους Υφυπουργούς Γ. Ορφανό και Π. Τατούλη, όπως διόρθώθηκε και δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 558/Β/02-04-2004

3. Την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΠΟΝΥΣ/15/3696/20-01-2004 «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Πολιτισμού στις Περιφερειακές..» (ΦΕΚ 70/Β/20-01-2004) καθώς και την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΠΟΝΥΣ/14/3698/20-01-2004 «Οργάνωση και λειτουργία των Συμβουλίων του Ν. 3028/02» (ΦΕΚ 70/Β/20-01-2004).

4. Την εισήγηση της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, την πρόταση της Ε.Ν.Μ. Αττικής και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου

-/-

5. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων με αριθμό Πρακτικού 30/22-09-2005 (Αρ. Θέματος 7ο)

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Χαρακτηρίζουμε ως μνημείο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1γ του Ν. 3028/02, τη ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΚΥΨΕΛΗΣ, φερόμενης ιδιοκτησίας Δήμου Αθηναίων, που βρίσκεται στο 6ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων και συγκεκριμένα στο οικοδομικό τετράγωνο που ορίζεται από τον πεζόδρομο της Φωκίωνος Νέγρη και τις οδούς Σποράδων, Σύρου και Ζακύνθου, διότι αποτελεί εξαιρετικό δείγμα δημοσίου κτιρίου που κατασκευάστηκε την περίοδο του Μεσοπολέμου, το 1935, επί Δημαρχίας Κ. Κοτζιά.

Η Δημοτική Αγορά Κυψέλης διαθέτει τον χαρακτήρα ενός κτιρίου στο οποίο τα εμπορεύματα έφεραν ακόμη ενεργά το χρηστικό στοιχείο. Η συναλλαγή ήταν μία πραγματική ανάγκη και οι αγοραστές γνώριζαν ενδεχομένως τους καταστηματαρχές. Γι' αυτό, πλην της αρχιτεκτονικής, τυπολογικής και μορφολογικής αξίας, είναι φορέας της ιστορίας ενός τύπου εμπορίου που η γενικευμένη σύγχρονη εμπορευματοποίηση απαξιώνει και εξαφανίζει.

Επίσης, η Αγορά αποτελεί χαρακτηριστικό κτίσμα του μοντέρνου κινήματος, που κατορθώνει να ενσωματώνει με επιτυχία ιστορικές αναφορές απ' τον κλασικισμό.

Αποτελεί σημείο αναφοράς για τους κατοίκους και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την καθημερινή ζωή.

Η Δημοτική Αγορά Κυψέλης είναι ένα μοναδικό τοπόσημο για την Κυψέλη, που οι κάτοικοι αναγνωρίζουν αλλά και χρησιμοποιούν, για να προσδιορίσουν και να ορίσουν την γειτονιά ως έννοια και ταυτόχρονα τη θέση αυτή των ιδίων σε αυτό το συμβολικό χώρο της τοπικής κοινότητας.

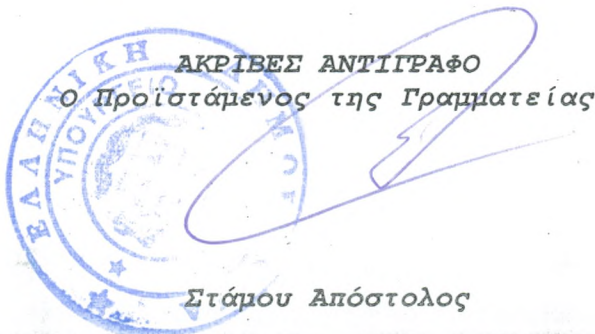
Η παρούσα απόφαση να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Εσωτερική διανομή
1. ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ (1)
2. Στεφάνου Ιωάννης (1)

Αθήνα, 24-10-2005

Ο Υφυπουργός Πολιτισμού

Τατούλης Πέτρος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. ΥΠΠΟ / Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
Αθήνα

2. Ε.Ν.Μ. Αττικής
Λυσίου & Κλεψύδρας 1
Τ.Κ. 105.55, Αθήνα

3. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
(Υπ' όψιν καθ. Λ. Βασενχόβεν)
Πατησίων 42, Τ.Κ. 106.82, Αθήνα
Fax: 210-77.23.319

4. Δήμο Αθηναίων
Δημαρχιακό Μέγαρο
(Υπ' όψιν κος Δημάρχου)
Αθηνάς 63
Τ.Κ. 105.52, Αθήνα

5. Δήμο Αθηναίων
(με την παράκληση να διαβιβασθεί στο 6ο Δημοτικό Διαμέρισμα)
Αθηνάς 63
Τ.Κ. 105.52, Αθήνα
Fax: 210-32.18.550

6. Ελληνική Εταιρεία για την προστασία του περιβάλλοντος & της πολιτιστικής Κληρονομιάς
Τριπόδων 28, Πλάκα
Τ.Κ. 10558, Αθήνα
Fax: 210-32.25.240

7. Σύλλογο «Φίλοι της Κυψέλης»
Ζακύνθου 9
Τ.Κ. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα

8. Πολιτιστικό Σύλλογο Κυψέλης
(υπ' όψιν Σ.Κ. Κοκκινάκη)
Τήνου 37
Τ.Κ. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα
Fax: 210-82.28.845

9. Σύλλογος Αρκάδων Κυψέλης «Ο ΠΑΝ»
Παρασκευά 25
Τ.Κ. 113.63, Ν. Κυψέλη - Αθήνα
Fax: 210-88.23.034

10. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αθηνών
Νομαρχιακό Συμβούλιο
Κηφισίας 125-127, Αθήνα

11. Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων
Τμήμα Παραδοσιακών Οικισμών
Αμαλιάδας 17
Τ.Κ. 115.23, Αθήνα

12. Δήμος Αθηναίων
Διεύθυνση Πολεοδομίας
Αθηνάς 16
Τ.Κ. 105.51, Πλ. Καραμάνου-Αθήνα

13. Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών
(με την παράκληση να ενημερωθεί το αρμόδιο Α/Τ)
Λ. Αλεξάνδρας 173
Τ.Κ. 115.22, Αθήνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ—

24 - 10 - 05

Αθήνα,
Αρ. Πρωτ:
ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/ 81792/2115

Ταχ. Διεύθυνση: Ερμού 17
Ταχ. Κώδικας: 101.86
Πληροφορίες: Στεφάνου Ιωάννης
Τηλέφωνο: (210) 33.12.027
Fax: (210) 32.10.121
Email:

Προς:

Εθνικό Τυπογραφείο
(Τμήμα Δημοσιευτέας Υλης)
Καποδιστρίου 34, 104.32, Αθήνα.
(με την παράκληση να δημοσιευθεί στην εφημερίδα
της Κυβερνήσεως και να μας σταλεί το σχετικό Φ.Ε.Κ.)

Κοιν.:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αρ. Πρωτ.	Ημερομηνία
1362	4.11.05

ΘΕΜΑ:

Χαρακτηρισμός ως μνημείου της ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΨΕΛΗΣ που βρίσκεται στο 6ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων και συγκεκριμένα στο οικοδομικό τετράγωνο που ορίζεται από τον πεζόδρομο της Φωκίωνος Νέγρη και τις οδούς Σποράδων, Σύρου και Ζακύνθου, φερόμενης ιδιοκτησίας Δήμου Αθηναίων

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις

- α) του Ν. 1558/85 «Περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων» που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 137/26-7-85
- β) του Ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Φ.Ε.Κ. 153/Α/28-6-2002)
- γ) του Ν. 2039/92 «περί Κύρωσης της Σύμβασης για την προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης» (Φ.Ε.Κ. 61/Α/13-4-92).
- δ) του Π.Δ.191/2003 (ΦΕΚ 146/Α/13-6-2003) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού»

2. Την με Α.Π. 133/24-3-2004 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Πολιτισμού (Φ.Ε.Κ. 527/Β/24-3-2004) με την οποία ανατίθεται η άσκηση αρμοδιοτήτων στην αναπληρωτή Υπ. Πολιτισμού Φ. Πάλλη Πετραλιά και στους Υφυπουργούς Γ. Ορφανό και Π. Τατούλη, όπως διορθώθηκε και δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 558/Β/02-04-2004

3. Την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΠΟΝΥΣ/15/3696/20-01-2004 «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Πολιτισμού στις Περιφερειακές.» (ΦΕΚ 70/Β/20-01-2004) καθώς και την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΠΟΝΥΣ/14/3698/20-01-2004 «Οργάνωση και λειτουργία των Συμβουλίων του Ν. 3028/02» (ΦΕΚ 70/Β/20-01-2004).

4. Την εισήγηση της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, την πρόταση της Ε.Ν.Μ. Αττικής και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου

-/-

5. Την ομόφωνη γνώμοδοτηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων με αριθμό Πρακτικού 30/22-09-2005 (Αρ. Θέματος 7ο)

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Χαρακτηρίζουμε ως μνημείο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1γ του Ν. 3028/02, τη ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΚΥΨΕΛΗΣ, φερόμενης ιδιοκτησίας Δήμου Αθηναίων, που βρίσκεται στο 6ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων και συγκεκριμένα στο οικοδομικό τετράγωνο που ορίζεται από τον πεζόδρομο της Φωκίωνος Νέγρη και τις οδούς Σποράδων, Σύρου και Ζακύνθου, διότι αποτελεί εξαιρετικό δείγμα δημοσίου κτιρίου που κατασκευάστηκε την περίοδο του Μεσοπολέμου, το 1935, επί Δημαρχίας Κ. Κοτζιά.

Η Δημοτική Αγορά Κυψέλης διαθέτει τον χαρακτήρα ενός κτιρίου στο οποίο τα εμπορεύματα έφεραν ακόμη ενεργά το χρηστικό στοιχείο. Η συναλλαγή ήταν μία πραγματική ανάγκη και οι αγοραστές γνώριζαν ενδεχομένως τους καταστηματαρχες. Γι' αυτό, πλην της αρχιτεκτονικής, τυπολογικής και μορφολογικής αξίας, είναι φορέας της ιστορίας ενός τύπου εμπορίου που η γενικευμένη σύγχρονη εμπορευματοποίηση απαξιώνει και εξαφανίζει.

Επίσης, η Αγορά αποτελεί χαρακτηριστικό κτίσμα του μοντέρνου κινήματος, που κατορθώνει να ενσωματώνει με επιτυχία ιστορικές αναφορές απ' τον κλασικισμό.

Αποτελεί σημείο αναφοράς για τους κατοίκους και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την καθημερινή ζωή.

Η Δημοτική Αγορά Κυψέλης είναι ένα μοναδικό τοπόσημο για την Κυψέλη, που οι κάτοικοι αναγνωρίζουν αλλά και χρησιμοποιούν, για να προσδιορίσουν και να ορίσουν την γειτονιά ως έννοια και ταυτόχρονα τη θέση αυτή των ιδίων σε αυτό το συμβολικό χώρο της τοπικής κοινότητας.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Εσωτερική διανομή
1. ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ (1)
2. Στεφάνου Ιωάννης (1)

Ο Υφυπουργός Πολιτισμού

Τατούλης Πέτρος

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Ελένη Σταματοπούλου
Σταμού Αλέξανδρος

1. ΥΠΠΟ / Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
Αθήνα

2. Ε.Ν.Μ. Αττικής
Λυσίου & Κλεψύδρας 1
Τ.Κ. 105.55, Αθήνα

3. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
(Υπ' όψιν καθ. Α. Βασενχόβεν)
Πατησίων 42, Τ.Κ. 106.82, Αθήνα
Fax: 210-77.23.319

4. Δήμο Αθηναίων
Δημαρχιακό Μέγαρο
(Υπ' όψιν κ^{ος} Δημάρχου)
Αθηνάς 63
Τ.Κ. 105.52, Αθήνα

5. Δήμο Αθηναίων
(με την παράκληση να διαβιβασθεί στο 6^ο Δημοτικό Διαμέρισμα)
Αθηνάς 63
Τ.Κ. 105.52, Αθήνα
Fax: 210-32.18.550

✓ 6. Ελληνική Εταιρεία για την προστασία του περιβάλλοντος & της πολιτιστικής Κληρονομιάς
Τριπόδων 28, Πλάκα
Τ.Κ. 10558, Αθήνα
Fax: 210-32.25.240

7. Σύλλογο «Φίλοι της Κυψέλης»
Ζακύνθου 9
Τ.Κ. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα

8. Πολιτιστικό Σύλλογο Κυψέλης
(υπ' όψιν Σ.Κ. Κοκκινάκη)
Τήνου 37
Τ.Κ. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα
Fax: 210-82.28.845

9. Σύλλογος Αρκάδων Κυψέλης «Ο ΠΑΝ»
Παρασκευά 25
Τ.Κ. 113.63, Ν. Κυψέλη - Αθήνα
Fax: 210-88.23.034

10. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αθηνών
Νομαρχιακό Συμβούλιο
Κηφισίας 125-127, Αθήνα

11. Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων
Τμήμα Παραδοσιακών Οικισμών
Αμαλιάδος 17
Τ.Κ. 115.23, Αθήνα

12. Δήμος Αθηναίων
Διεύθυνση Πολεοδομίας
Αθηνάς 16
Τ.Κ. 105.51, Πλ. Καραμάνου-Αθήνα

13. Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών
(με την παράκληση να ενημερωθεί το αρμόδιο Α/Τ)
Λ. Αλεξάνδρας 173
Τ.Κ. 115.22, Αθήνα

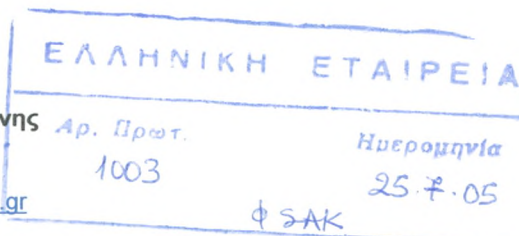

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ----**

Αθήνα, 14-07-2005
Αρ. Πρωτ:
ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/ 53728/1352

Ταχ. Διεύθυνση: Ερμού 17
Ταχ. Κώδικας: 101.86
Πληροφορίες: **Στεφάνου Ιωάννης**
Τηλέφωνο: (210) 33.12.027
Fax: (210) 32.10.121
Email: protocol@dnsak.culture.gr

Προς:
Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
Καρύτση 10
Αθήνα

Κοιν.:
Πίνακα Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Χαρακτηρισμός ή μη ως μνημείου της ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΨΕΛΗΣ, που βρίσκεται στο 6ο Δημοτικό Διαμέρισμα Αθηνών και συγκεκριμένα στο Ο.Τ. που ορίζεται από τον πεζόδρομο της Φωκίωνος Νέγρη και τις οδούς Σποράδων, Σύρου και Ζακύνθου, φερόμενης ιδιοκτησίας Δήμου Αθηναίων

Έχοντας υπόψη την Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/49095/30-10-91 (Φ.Ε.Κ. 987/Β/28-11-91) και τις γνωμοδοτήσεις υπ. αριθμ. 930/1988 και 115/2003 του Νομικού Συμβούλου του ΥΠ.ΠΟ., το με αρ. 1904/30-9-1994 έγγραφο του Νομικού Συμβούλου του ΥΠ.ΠΟ., την με αρ. 2378/94 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, παραπέμπουμε το φάκελο της υπόθεσης που αναφέρεται στο θέμα προκειμένου να εισαχθεί στο Συμβούλιό σας για γνωμοδότηση συμφώνως προς τον Ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς».

Στη συνέχεια παρακαλούμε να μας επιστρέψετε τον φάκελο με απόσπασμα του σχετικού πρακτικού.

Οι ενδιαφερόμενοι, προς τους οποίους κοινοποιείται το έγγραφο αυτό εάν επιθυμούν να παραστούν και να εκθέσουν τις απόψεις τους κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου παρακαλούνται να το δηλώσουν στη Γραμματεία του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων (Πλ. Καρύτση 10, Τ.Κ. 101.86, Αθήνα, Τηλ.: 210-32.31.312).

Επίσης, απαγορεύεται η εκτέλεση οποιονδήποτε οικοδομικών ή συναφών εργασιών στο ανωτέρω κτίριο (Δημοτική Αγορά Κυψέλης), σύμφωνα με τις διατάξεις Ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς».

Συνημμένα
Ένας (1) Φάκελος
Εσωτερική Διανομή:
ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/ (2)
Στεφάνου Ιωάννης (1)

Ο Προϊστάμενος της Δ/σης

Θεοχαρόπουλος Αλέξανδρος
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. ΥΠΠΟ / Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού

Μπουμπουλίνας 20-22

Αθήνα

2. Ε.Ν.Μ. Αττικής

Λυσίου & Κλεψύδρας 1

T.K. 105.55, Αθήνα

3. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

(Υπ' όψιν καθ. Λ. Βασενχόβεν)

Πατησίων 42, T.K. 106.82, Αθήνα

Fax: 210-77.23.319

4. Δήμο Αθηναίων

Δημαρχιακό Μέγαρο

(Υπ' όψιν κ^{ος} Δημάρχου)

Αθηνάς 63

T.K. 105.52, Αθήνα

5. Δήμο Αθηναίων

(με την παράκληση να διαβιβασθεί στο 6^ο Δημοτικό Διαμέρισμα)

Αθηνάς 63

T.K. 105.52, Αθήνα

Fax: 210-32.18.550

6. Ελληνική Εταιρεία για την προστασία του περιβάλλοντος & της πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, Πλάκα

T.K. 10558, Αθήνα

Fax: 210-32.25.240

7. Σύλλογο «Φίλοι της Κυψέλης»

Ζακύνθου 9

T.K. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα

8. Πολιτιστικό Σύλλογο Κυψέλης

(υπ' όψιν Σ.Κ. Κοκκινάκη)

Τήνου 37

T.K. 113.61, Κυψέλη - Αθήνα

Fax: 210-82.28.845

9. Σύλλογος Αρκάδων Κυψέλης «Ο ΠΑΝ»

Παρασκευά 25

T.K. 113.63, Ν. Κυψέλη - Αθήνα

Fax: 210-88.23.034

10. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αθηνών

Νομαρχιακό Συμβούλιο

Κηφισίας 125-127, Αθήνα

11. Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων

Τμήμα Παραδοσιακών Οικισμών

Αμαλιάδας 17

T.K. 115.23, Αθήνα

12. Δήμος Αθηναίων

Διεύθυνση Πολεοδομίας

Αθηνάς 16

T.K. 105.51, Πλ. Καραμάνου-Αθήνα

13. Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών

(με την παράκληση να ενημερωθεί το αρμόδιο Α/Τ)

Λ. Αλεξάνδρας 173

T.K. 115.22, Αθήνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ. 403

Ημερομηνία

22/3/05

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Αθήνα, 8 Μαρτίου 2005

Αρ. πρωτ. Εγγρ.: 1122/04-03-05

ΠΡΟΣ:

-Γενικό Γραμματέα Δήμου Αθηναίων
Κύριο Γρηγόρη Αποστολάκο
- Αντιδήμαρχο Αθηναίων
Κύριο Πολυχρόνη Ακριτίδη
-Αντιδήμαρχο Αθηναίων
Κύριο Θεόδωρο Σκυλακάκη

Σας διαβιβάζω προς ενημέρωση σας συνημμένη επιστολή της Προέδρου του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς ΕΕ κας Χάρις Καλλιγά σχετικά με την Δημοτική Αγορά της Κυψέλης.

Παρακαλώ λόγω αρμοδιότητας όπως εξετάσετε τα αναφερόμενα σε αυτήν και κατόπιν προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες, ενημερώνοντας σχετικά την άμεσα ενδιαφερόμενη.

Κοινοποίηση:

Κυρία Χάρις Καλλιγά
Τριπόδων 22
Πλάκα

Ο Διευθυντής

Αλέξανδρος Μητρογάγος

Δημαρχιακό Μέγαρο
Αθηνάς 63, 105 52, Αθήνα
ΑΜ/βχ

τηλ : 210 33.12.421 & 37.22.034
fax: 210 32.18.550

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ.

403

Ημερομηνία

22.3.05

Φ.Σ.Α.Κ.

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2005

Αρ. Πρωτ. Εγγ.: 1215/11-03-05

ΠΡΟΣ:

- Αντιδήμαρχο Αθηναίων
Κύριο Θεόδωρο Σκυλακάκη
- Αντιδήμαρχο Αθηναίων
Κύριο Πολυχρόνη Ακριτίδη

Σας διαβιβάζω προς ενημέρωση σας συνημμένη επιστολή της Προέδρου του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς ΕΕ κας Χάρις Καλλιγά σχετικά με την ανάπλαση της Δημοτικής Αγοράς της Κυψέλης.

Παρακαλώ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων σας όπως εξετάσετε με προσοχή τα αναφερόμενα και κατόπιν ενημερώσετε την κα Καλλιγά καθώς και το Γραφείο μας.

Κοινοποίηση:

Κυρία Χάρις Καλλιγά
Τριπόδων 28
Πλάκα 105 58

Ο Διευθυντής

Αλέξανδρος Μητρογόγος

Δημαρχιακό Μέγαρο
Αθηνάς 63, 105 52, Αθήνα

τηλ : 210 33.12.421 & 37.22.034
fax: 210 32.18.550

ΑΜ/βχ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

Πατησίων 42, 10682 Αθήνα. Τηλ.: 210-772.3632, Fax: 210-772.3319

5-1-2005

Προς την Δήμαρχο Αθηναίων
Κα Ντόρα Μπακογιάννη

Αγαπητή κα Δήμαρχε,

Στην Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Πολυτεχνείου πραγματοποιείται μια έρευνα με θέμα «Ιστορικοί, πολιτισμικοί και κοινωνικοί παράγοντες για την βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών περιοχών: Κυψέλη και Άγιος Ιωάννης Ρέντης». Αντικείμενο της είναι η διερεύνηση των ιστορικών, πολιτισμικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών, γειτονιών του Λεκανοπεδίου της Αθήνας, που θα μπορούσε να βοηθήσει στην χάραξη μιας πολεοδομικής πολιτικής για βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Ο στόχος της βιώσιμης ή αειφόρου ανάπτυξης έχει ήδη υιοθετηθεί ως βασική επιδίωξη της πολεοδομικής και χωροταξικής πολιτικής στην χώρα μας και, γενικότερα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκφράζεται πλέον τόσο σε θεσμικό επίπεδο, με νόμους για την αειφόρο ανάπτυξη των οικισμών και για τον χωροταξικό σχεδιασμό, όσο και σε επίπεδο προγραμμάτων, έργων και παρεμβάσεων, με έργα υποδομών μεταφορών στις πόλεις, αναπλάσεις, δημιουργία χώρων πρασίνου κ.ά.

Ο καθορισμός του περιεχομένου της πολιτικής βιώσιμης ανάπτυξης δεν είναι πάντοτε εύκολη υπόθεση. Είναι γνωστή η έμφαση στην διατήρηση των αναπτυξιακών πόρων και στην προσπάθεια να μη βρεθούν οι μελλοντικές γενιές σε συνθήκες εξάντλησης φυσικών πόρων και αδυναμίας να αιτολαύσουν τα δώρα της φύσης, που έχουμε και σήμερα ακόμη στην διάθεση μας. Εάν όμως είναι σχετικά προφανές ότι βιώσιμη ανάπτυξη είναι εκείνη που δεν καταληστεύει τους φυσικούς πόρους (ενεργειακούς, ορυκτούς, βλάστησης κ.ά.), αλλά αντίθετα ενσωματώνει στους λογαριασμούς της τα περιβαλλοντικά κόστη, τουλάχιστον όσο και τα στενά οικονομικά, δεν είναι πάντα εύκολο να συμφωνήσουμε τι συνιστά βιώσιμη ανάπτυξη όταν αναφερόμαστε σε συστήματα κοινωνικής οργάνωσης, όπου το δημιουργημένο από τον άνθρωπο κεφάλαιο έχει εντονότερη παρουσία. Το κεφάλαιο αυτό δεν είναι μόνο υλικό, αλλά και κοινωνικό, πολιτισμικό, συμβολικό και ιδεολογικό.

Παρά τις δυσκολίες αυτές, στις πόλεις, και ιδίως στα μητροπολιτικά συγκροτήματα, υπάρχει ήδη συμφωνία για ένα μεγάλο φάσμα δράσεων που εντάσσονται στην λογική της βιώσιμης ανάπτυξης. Η καταπολέμηση της ρύπανσης του αέρα, του εδάφους και των νερών, η μείωση του χρόνου μετακινήσεων από τον τόπο κατοικίας προς τον τόπο εργασίας ή αναψυχής, αλλά και η ευρύτερη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς, η μείωση της εξάρτησης από μη ανανεώσιμους ενεργειακούς πόρους και, γενικότερα, της κατανάλωσης ενέργειας, η αύξηση των επιφανειών πρασίνου και ελευθέρων χώρων, η ανακύκλωση φυσικών πόρων, όπως το νερό, κ.ά. είναι δράσεις, την ανάγκη των οποίων κανείς δεν αμφισβητεί, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης στις πόλεις. Και πάλι όμως, η συμφωνία είναι

ευχερέστερη όταν πρόκειται για φυσικά μεγέθη, συνήθως δεκτικά μέτρησης και ποσοτικοποίησης.

Ανάμεσα στους δυσκολότερα εντοπίσιμους και λιγότερο προφανείς «αστικούς πόρους» είναι τα πολιτισμικά στοιχεία, που επιζούν στον αστικό χώρο και έχουν ακόμη ένα συμβολικό και ψυχολογικό νόημα για τους κατοίκους του

Οι γειτονιές του λεκανοπεδίου της Αθήνας έχουν υποστεί πολλαπλές αλλοιώσεις στα τελευταία 30 χρόνια, αλλοιώσεις όχι μόνο στο πολεοδομικό και αρχιτεκτονικό τους ύφος, αλλά και στο κοινωνικό και συμβολικό τους περιεχόμενο. Τα διαδοχικά κύματα του πληθυσμού των γειτονιών της Αθήνας χάνουν την σύνδεση τους με τον χώρο τους και αλλοτριώνονται μέσα σε παροδικές και εφήμερες μορφές συγκρότησης του.

Για τον λόγο αυτό έχει σημασία να επισημάνουμε αυτό που σώζεται ακόμη και να θέσουμε το ερώτημα εάν η προστασία του είναι μέρος μιας πολιτικής για την βιώσιμη ανάπτυξη των γειτονιών αυτών. Ποιά υλικά και άυλα στοιχεία, ιστορικού, κοινωνικού, συμβολικού και πολεοδομικού – αρχιτεκτονικού χαρακτήρα, αποτελούν πόρους άξιους προστασίας ώστε η ζωή στις περιοχές αυτές να εμπλουτίζεται σαν εμπειρία και καθημερινή απόλαυση;

Στην Κυψέλη μια βίαιη ανάδευση στα χρόνια της ανοικοδόμησης διέλυσε τον κοινωνικό ιστό των παλιών κατοίκων και έσβησε σχεδόν τις χωρικές συμβολικές μνήμες. Μέσα σε ό,τι έχει απομείνει πρέπει να αναζητηθούν οι αστικοί πόροι πολιτισμικού και κοινωνικού χαρακτήρα, με απώτερο στόχο μια καλύτερα θεμελιωμένη πολιτική αστικής ανάπτυξης και προστασίας.

Δεν πρόκειται για μια προσπάθεια αναζήτησης φαινομένων του παρελθόντος, αλλά για μια ουσιαστική έρευνα της σχέσης κοινότητας, χώρου και κοινωνικού συμβολισμού, που παράγουν μια ολοκλήρωση σε επίπεδο γειτονιάς, ολοκλήρωση τόσο ατομική, όσο και συλλογική και κοινωνική. Για τον λόγο αυτό, ένα βασικό ερώτημα προς τους κατοίκους της Κυψέλης, στο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιείται στην έρευνα του ΕΜΠ, αφορά στην επισήμανση σημείων, θέσεων και κτιρίων της γειτονιάς, που έχουν σημασία γι' αυτούς. Σημασία, από την άποψη της συμβολικής τους σπουδαιότητας για τον χαρακτήρα και την ταυτότητα της γειτονιάς.

Η Αγορά της Κυψέλης, κτίριο της δεκαετίας του 1930, έχει μια τέτοια συμβολική σπουδαιότητα. Αποτελεί τοπόσημο αναγνώρισης, σε σχέση με το οποίο προσδιορίζεται για τους Κυψελιώτες η έννοια της γειτονιάς τους και η θέση των ιδίων σ' αυτό τον συμβολικό χώρο της τοπικής κοινότητας. Είναι σημείο αναφοράς και αναγνώρισης. Η βαρύτητα της στο υποσυνείδητο του κατοίκου απορρέει από αναμνήσεις και καθημερινές εμπειρίες. **Είναι ένας «αστικός πόρος» με την έννοια ότι η εξαφάνισή του θα κάνει πιο φτωχή την συμβολική συνέχεια του χώρου και οδηγεί σε μια απώλεια ταυτότητας, άρα σε ένα τραυματισμό της βιωσιμότητας μιας ιστορικής αστικής γειτονιάς.**

Επιπλέον, η θέση της Δημοτικής Αγοράς βρίσκεται σε κόμβο ακτινικών δρόμων, ιδιαιτέρως στενών (κάποιοι από αυτούς είναι σοκάκια) με αποτέλεσμα η κατασκευή υπόγειου parking και πολυώροφου κτιρίου να προκαλέσει επιπλέον κυκλοφοριακή συμφόρηση και περιβαλλοντική υποβάθμιση, εφόσον στο σημείο εκείνο θα πρέπει να καταργηθεί ο πεζόδρομος της Φωκίωνος Νέγρη. Σημειωτέον ότι το σημείο αυτό είναι από τα ελάχιστα εναπομείναντα της Κυψέλης για αναψυχή και περίπατο των κατοίκων της.

Δεδομένου δε ότι η Κυψέλη στερείται παντελώς πολιτιστικής υποδομής, η οποία θα ανεβάθμιζε την ποιότητα ζωής των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής της και είναι

ζητούμενο και από τους ίδιους, όπως φάνηκε από τις συνεντεύξεις τους μαζί μας, σας προτείνουμε:

- Την διατήρηση του κτιρίου και την αποκατάστασή του
- Την μετατροπή του σε ένα πολυλειτουργικό πολιτιστικό - εμπορικό χώρο τύπου «Στοάς του Βιβλίου» στην οδό Αρσάκη, όπου είναι δυνατόν να συνυπάρχουν λειτουργίες «αγοράς» και αναψυχής καθώς και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Κατ' αυτόν τον τρόπο ο Δήμος μπορεί να έχει έσοδα από την ενοικίαση των ήδη υπάρχοντων καταστημάτων π.χ. σε βιβλιοπωλές, σε γκαλερί έργων τέχνης, σε αντίκες κλπ.

Για τους λόγους αυτούς αγαπητή κα Δήμαρχε η Ερευνητική Ομάδα του ΕΜΠ, η οποία τυχαίως αποτελείται από κατοίκους της Κυψέλης, με πρωτοβουλία της, σας εγχειρίζει την επιστολή αυτή, που συνυπογράφουν και άλλοι Κυψελιώτες, μέλη της επιστημονικής κοινότητας, ελπίζοντας ότι θα την λάβετε υπ' όψιν σας, πόσω μάλλον, που στην προεκλογική σας ομιλία στη Κυψέλη, υποσχεθήκατε στους κατοίκους της, ότι θα μεριμνήσετε γι' αυτό το σημαντικό τοπόσημο που αποτελεί και τόπο συλλογικής μνήμης για τους Κυψελιώτες που παραμένουν πιστοί στην γειτονιά τους.

Με τιμή

Επιστημονικός υπεύθυνος προγράμματος

Καθηγητής ΕΜΠ Λ. Βασενχόβεν,

Σωτήριος Βασιλείου Δρ. Μιχ. ΕΜΠ

Μέλη της ερευνητικής ομάδας:

Καθηγητής ΑΠΘ Α. Φ. Λαγόπουλος

Καθηγήτρια-Ερευνήτρια Ακαδημίας Αθηνών Λ. Στυλιανούδη

Αρχιτέκτων ΑΠΘ Μ. Βασενχόβεν

Αρχιτέκτων ΑΠΘ Γ. Μελισσουργός

Συνυπογράφουν οι:

Καθηγητής ΕΜΠ Μ. Μπίρης

Καθηγητής ΕΜΠ Μ. Κορρές

Καθηγήτρια ΕΜΠ Α. Μπιρμπίλη

Καθηγήτρια ΕΜΠ Γ. Μαρίνου

Καθηγήτρια ΕΜΠ Γ. Μαρίνου

Σταυρούλα Παφίτου

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

Πατησίων 42, 10682 Αθήνα. Τηλ.: 210-772.3632, Fax: 210-772.3319

21-1-2005

Προς την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής

Κύριοι,

Σας παρακαλούμε πολύ να εξετάσετε το ενδεχόμενο χαρακτηρισμού ως μνημείου της Δημοτικής Αγοράς Κυψέλης.

Παρακαλούμε, επίσης, να παραστούμε κατά τη συζήτηση της υποθέσεως αυτής στο Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων

Με τιμή

Η επιστημονική ομάδα της έρευνας «Ιστορικοί, πολιτισμικοί, και κοινωνικοί παράγοντες για την βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών περιοχών: Κυψέλη και Άγιος Ιωάννης Ρέντης»:

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Λ. Βασενχόβεν, Καθ. ΕΜΠ

Επιστημονική Ομάδα:

Α. Λαγόπουλος, Καθ. ΑΠΘ

Μ.-Γ. Λίλυ Στυλιανούδη, Διευθύντρια ΚΕΕΚ Ακαδημία Αθηνών

Μαρία Βασενχόβεν, Αρχιτέκτων

Γ. Μελισσουργός, Αρχιτέκτων.

Συνημμένα:

- Έκθεση και Σκεπτικό για τον χαρακτηρισμό ως μνημείου της Αγοράς
- Χάρτης Κυψέλης
- Κάτοψη Αγοράς
- Φωτογραφίες

ΣΧΕΔΙΟ

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2004

α.π.....

Προς

α. την Δήμαρχο Αθηναίων κ.Ντόρα Μπακογιάννη

β. την 1^η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, υπ' όψιν Διευθύντριας κ.Αθηνάς Χριστοφίδου

Θέμα : Δημοτική Αγορά Κυψέλης.

Από τον Αθηναϊκό Τύπο και τοπικούς συλλόγους, πληροφορηθήκαμε την πρόθεση του Δήμου Αθηναίων να κατεδαφίσει την Αγορά της Κυψέλης και να οικοδομήσει νέο κτήριο με υπόγειο χώρο στάθμευσης κ.α. στον χώρο αυτόν.

Η Σχολή διαμαρτυρήθηκε ήδη στον κ.Υπουργό Πολιτισμού (έγγραφό μας) για την σχεδιαζόμενη αυτή βαρβαρότητα σε βάρος της πολύπαθης πόλης, και μάλιστα σε μια περιοχή η οποία έχει χαρακτηριστεί ως η «τυπική περιοχή της αθηναϊκής μεταπολεμικής πολυκατοικίας», με απλά λόγια ως περιοχή απαράδεκτα υψηλών συντελεστών δόμησης οι οποίοι δημιουργούν ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες κατοίκησης λόγω της έλλειψης ηλιασμού, λόγω του μεγάλου κυκλοφοριακού φόρτου, του θορύβου της έλλειψης ελευθέρων χώρων και πρασίνου.

Σε περιοχές όπως η Κυψέλη, η προστασία της ιστορικής μνήμης πέρα από την αναμφισβήτητη αναγκαιότητα της διατήρησης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς συμβάλλει και στην διατήρηση των ελάχιστων πλέον ελευθέρων ή έστω χαμηλής δόμησης χώρων που απέμειναν, και η πρόθεση του Δήμου να οικοδομήσει υπόγειο χώρο στάθμευσης με έστω χαμηλό όπως διατείνεται (9 μέτρων!) κτήριο, είναι προφανές ότι θα πολλαπλασιάσει τα υφιστάμενα προβλήματα της περιοχής, αυξάνοντας τον κυκλοφοριακό φόρτο κλπ. Είναι γνωστό ότι περιοχές πυκνής δόμησης όπως η Κυψέλη χρειάζονται χώρους στάθμευσης, όμως αυτοί δεν είναι σκόπιμο να κατασκευάζονται σε χώρους ιστορικών κτηρίων, θα μπορούσε ο Δήμος να εκπονήσει ένα γενικότερο σχέδιο για τα όρια δικαιοδοσίας του και να επιλέξει κατάλληλους χώρους που θα μπορούσαν πράγματι να χρησιμοποιηθούν για υπόγειους χώρους στάθμευσης αυστηρά όμως για τους κατοίκους των περιοχών τους.

Ειδικότερα τώρα ως προς το ιστορικό κτήριο της Αγοράς της Κυψέλης, σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξαν καθηγητές της Σχολής μας (η κ.Μ.Αδάμη από το Αρχείο Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής του Μουσείου Μπενάκη, ο κ.Μ.Μπίρης, η κ.Ε.Πορτάλιου και ο κ.Γ.Σαρηγιάννης) θα πρέπει να σας πληροφορήσουμε ότι πρόκειται για κτήριο του Μεσοπολέμου, που οικοδομήθηκε το 1935 σε σχέδια της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου (τότε Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών ο Κριμπάς, επί Δημαρχίας Κ.Κοτζιά). Η Αγορά Κυψέλης εντασσόταν σε ένα ευρύτερο σχέδιο οικοδόμησης περιφερειακών (συνοικιακών) αγορών με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και αποσυμφόρηση της Κεντρικής Αγοράς Αθηνών (Βαρβακείου), όπως προκύπτει από τεχνικές εκθέσεις και χάρτες της εποχής εκείνης που σας επισυνάπτομε. Στο πρόγραμμα αυτό περιλαμβανόταν και οικοδόμηση «λαϊκών λουτρών». Τέτοιες Αγορές προγραμματίζονταν στην Αλυσίδα, τα Κάτω Πατήσια, την Κυψέλη, στους Αμπελοκήπους, στα

Κουντουριώτικα, στον Κολωνό, την Ακαδημία Πλάτωνος, τα Εξάρχεια, την Πλάκα, τον Κεραμεικό, το Παγκράτι και του Φιλοπάππου, γενικά σε λαϊκές συνοικίες των τότε Αθηνών.

Το κτήριο είναι τυπικής μορφολογίας του «μοντέρνου κινήματος» του Μεσοπολέμου και μάλιστα από τα καλύτερα σωζόμενα δείγματά του. Αποτελείται από δύο ορόφους και υπόγειο σε συμμετρική μνημειακή μορφή δημοσίου κτηρίου, με αποθήκες στο υπόγειο και καταστήματα στο ισόγειο και τον όροφο. Τα καταστήματα είναι όλα εκείνα που απαιτούνται σε μια αγορά τροφίμων, περιλαμβάνεται ακόμη και «ουζοπωλείον» στο ισόγειο. Η αγορά σχεδιάστηκε παράλληλα με την επίσης περιφερειακή αγορά Πετραλώνων, που εντασσόταν στο ίδιο πρόγραμμα «αποκέντρωσης». Το πιθανότερο είναι ότι δεν οικοδομήθηκε άλλη πλὴν της Κυψέλης, η οποία έτσι παραμένει το μοναδικό παράδειγμα αυτής της προσπάθειας.

Το κτήριο της Αγοράς Κυψέλης, τελικά αποτελεί μνημείο όχι μόνο για την αρχιτεκτονική του μορφή αλλά και ως δείγμα ενός μακροχρόνιου προγραμματισμού του τότε Δήμου Αθηναίων, προγραμματισμού που κάτω από τις ιστορικές συνθήκες του Μεσοπολέμου ήταν εκτεταμένος, αν ληφθεί υπ' όψιν ο αντίστοιχος των διδακτηρίων της γενιάς του '30 επί υπουργίας Γεωργίου Παπανδρέου, της οικοδόμησης προσφυγικών πολυκατοικιών και οικισμών από την ΕΑΠ και μετά το 1937 το Υπουργείο Προνοίας, την εκπόνηση του Σχεδίου Πόλεως της Επιτροπής Καλλιγιά και αργότερα την ίδρυση του Υπουργείου Πρωτευούσης κ.α.

Η Σχολή μας θεωρεί απαραίδεκτες τις ενέργειες κατεδάφισης της ιστορικής μνήμης και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών προς την Πολιτεία και ειδικότερα το ΥΠΠΟ και προτίθεται να πράξει ό,τι είναι δυνατόν εκ μέρους της για την αποτροπή και αυτού του εγκλήματος στην αθηναϊκή ιστορία. Διαμαρτύρεται έντονα για τις εκτός τόπου και χρόνου εισηγήσεις αγνώστων σε μας συμβούλων σας και καλεί τον μεν Δήμο να σταματήσει αυτές τις ενέργειες το δε ΥΠΠΟ να προχωρήσει άμεσα στην κήρυξη της Αγοράς Κυψέλης ως προστατευομένου μνημείου, την αποκατάστασή του και ακόμη και την διατήρηση της χρήσης του. Σημειώνουμε ότι η συνήθης λύση της μετατροπής του σε «πολιτιστικό κέντρο», παρ' όλο που δεν είμαστε αντίθετοι στα κτήρια αυτά, εν τούτοις το να ονοματίζουμε κάθε διατηρητέο σε «πολιτιστικό κέντρο» έχει καταντήσει πλέον πλεονασμός.

ο πρόεδρος

α.καθηγητής Γεώργιος Γεράκης

Λ Ι Λ Γ Ο Ρ Α Ι

Κ Α Ι

Η Λ Α Χ Α Η Λ Γ Ο Ρ Α

=====

Ἡ ὑπόχουσα Κεντρική Ἀγορά τῆς Πόλεως ὡς καί ἡ
Λαχαναγορά ἰσχυροῦνται ὡς καί δακτυλοδείκας ὑπὸ τῆς ἰσχύ-
σεως τῶν δέν, δύναται νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰς ἀνάγ-
κας τῆς δεκαπλασιασθείσης κατὰ τε τὸν πληθυσμὸν καί τὴν
ἐκτασιν Πόλεως.

Ἡ Δημοτικὴ Ἀρχὴ ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν πάντοτε τὴν
μεγάλην ἐκτασιν τῆς Πόλεως, ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ θέματος τοῦ-
του, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς κατασκευῆς ἑνδεκα
(11) συνοικιστικῶν Ἀγορῶν εἰς τὰ σημεῖα τῆς Πόλεως ὡς ταῦτα
ἐνδείκνυνται εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 13 Χάρτην τῶν Ἀθηνῶν,
ἐμελέτησε δέ καί ὑποδείγματα τῶν Συνοικιστικῶν τούτων Ἀγο-
ρῶν διὰ τὴν συνοικίαν Δυσέλης (Σχῆδιον ὑπ' ἀριθ. 14)
καί τὴν συνοικίαν Πετραλίων (Σχῆδιον ὑπ' ἀριθ. 15).

Διὰ τῶν Συνοικιστικῶν Ἀγορῶν ἐπιτυγχάνεται

- α) Ἀποσυμφόρησης τῆς Κεντρικῆς Ἀγορᾶς.
- β) Ἐγκατάστασις εἰς ταύτας τῶν μικροπωλητῶν τῶν ὁδῶν
τοῦ Κέντρου τῆς Πόλεως.
- γ) Οἰκονομία χρόνου καί χρήματος τῶν κατοίκων &
- δ) Ἐξομαλῆσις τῶν Συνοικιστικῶν κ.λ.π.

Διὰ τῆς μελέτης τοῦ Δήμου προβλέπεται ἐπίσης ἡ
μεταφορά τῆς Κεντρικῆς Ἀγορᾶς ἔναντι τῆς σημερινῆς
τῆς θέσεως, ὅπου νῦν εἶναι τὸ Βασιλικεῖον ὃ δὲ σημεῖον
χρῆσις ταύτης θέλει κατὰ τὴν πολεοδομικὴν μελέτην τοῦ
Κέντρου τῆς πόλεως ποτισσομεθῇ πρὸς τὸν διαμορφωμένον
ἤδη ἐμπορικὸν χαρακτῆρα τῆς περιοχῆς ταύτης.

Όσον ἄφορᾷ τὴν Λαχαναγορὰν αὐτὴ προοιμενίει ὅπου καὶ σήμερον ἀκοοῦνται ἐπεκτεινομένη πρὸς ἄνετον ἐξυπηρετήσιν τῆς τε κυκλοφορίας καὶ τῶν ἀνγκῶν τῶν ἐν αὐτῇ ἐργαζομένων.

Δαπάναι

Τὰ κεφάλαια διὰ τὴν ἰδουσιν τῶν Συνοικιακῶν Ἀγορῶν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Λαχαναγορᾶς δύνανται νὰ ἐξυπηρετηθοῦν διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν κατὰ μέγιστον μέρους.

Ἀπαιτεῖται μόνον ἐγγύησις 200.000 δραχμῶν πεοίπου ἑτησίως ἵνα ἄγορᾷ, πρὸς μείζονα ἐξάσφίλιν τῆς χρηματοδοτήσεως, καὶ συμπλήρουν τοῦ τυχόν ἐλείμματος τῆς ἐκμεταλλεύσεως μέχρις ἐδραιώσεως ταύτης: Κατὰ ταῦτα:

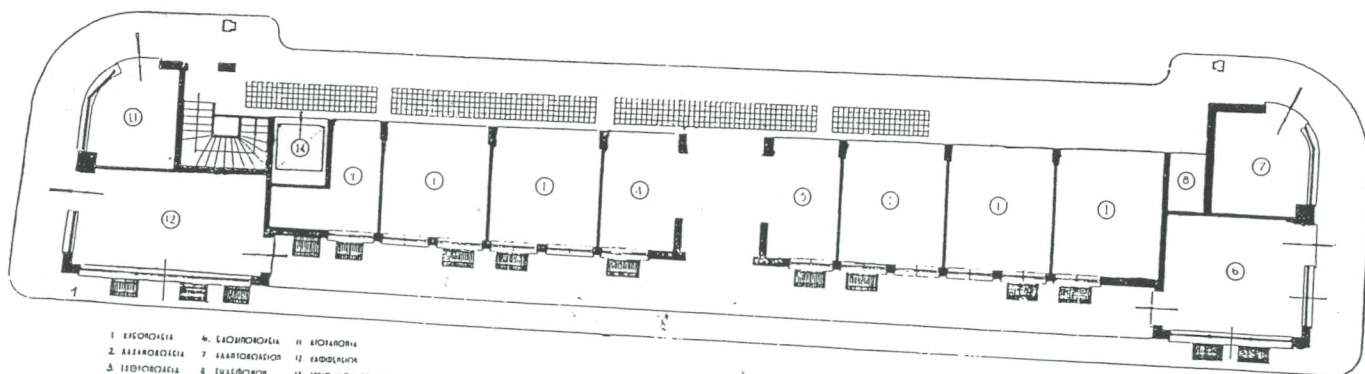
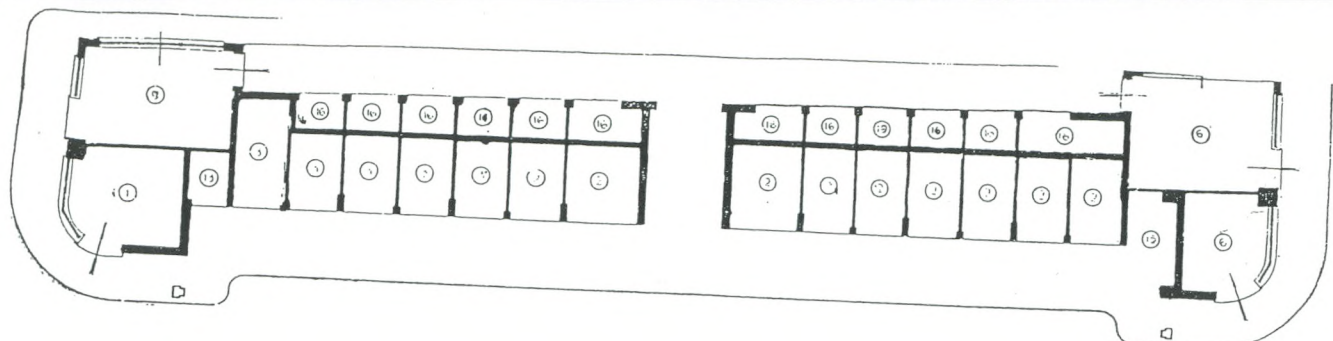
Ἀπαιτούμενα κεφάλαια

11 Συνοικιακῆς Ἀγορᾶς	δρχ.	55.000.000
Γήπεδα	"	15.000.000
Λαχαναγορὰ (Γήπεδον & οἰκοδομικά)	"	5.000.000
Σύνολον	Δρχ.	75.000.000

Ἑτησία ἐγγύησις, πέσαν τοῦ ποσοῦ

ἐκμεταλλεύσεως	δρχ.	200.000
----------------	------	---------

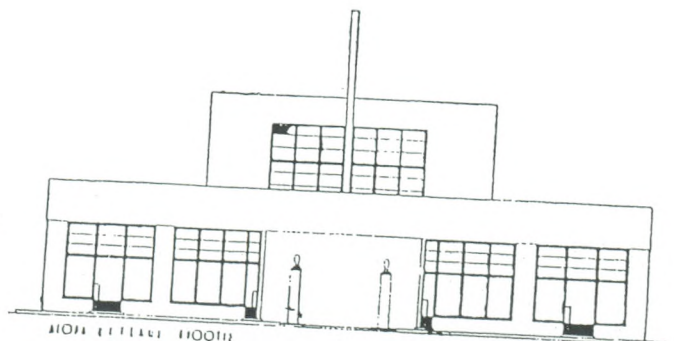
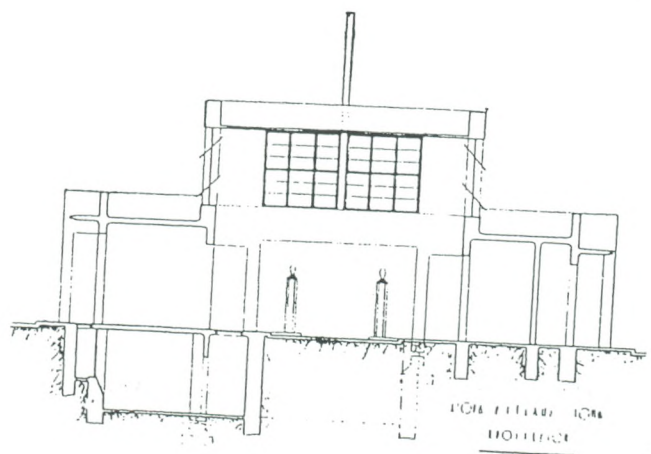
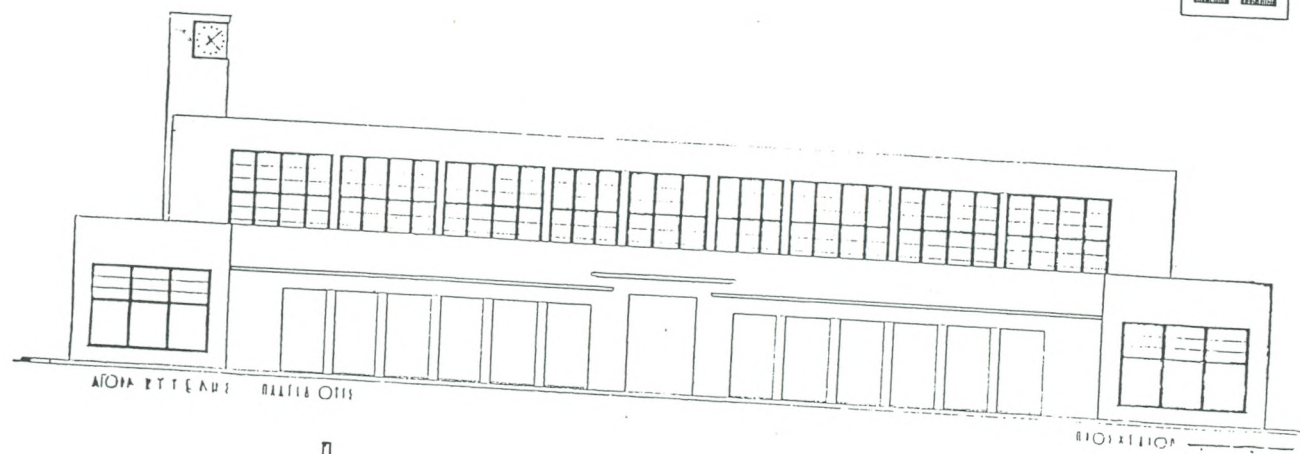
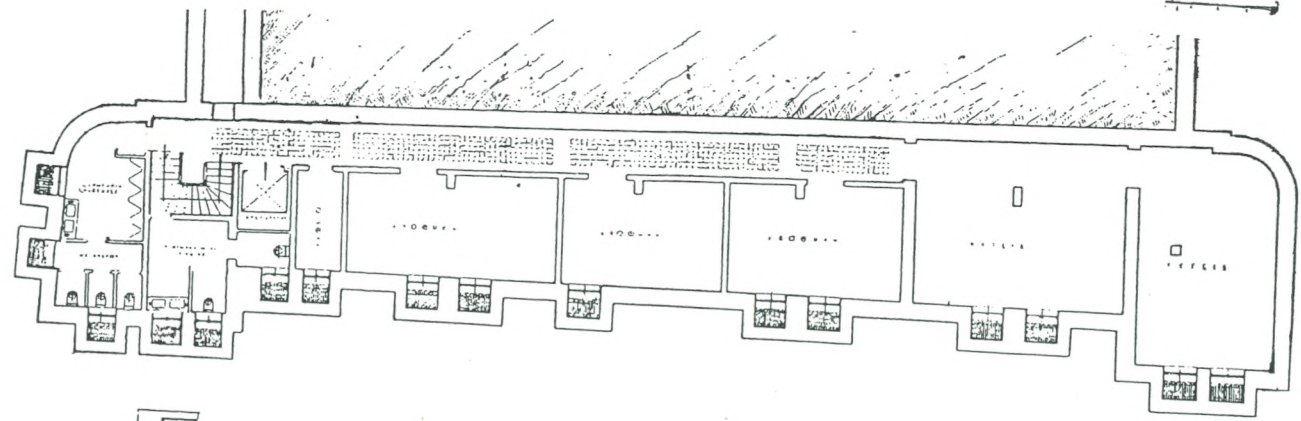
Κατωτέρω παραθέτομεν παραδείγματα ἐξυπηρετήσεως τῶν κεφαλαίων διὰ τῆς Συνοικιακᾶς Ἀγορᾶς ἐν ψέλης καὶ Πετραλώνων ἐκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται ἡ πλήρης δυναμικότης ἐξυπηρετήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐλαχίστων δυνατῶν καταναλώσεων τῶν Ἀγορῶν τούτων. —

- 1. ΕΚΘΕΣΗ
- 2. ΑΣΤΕΡΟΚΟΜΗ
- 3. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ
- 4. ΟΜΟΙΟΚΟΜΗ
- 5. ΟΥΣΙΟΚΟΜΗ
- 6. ΕΚΘΕΣΗ
- 7. ΑΣΤΕΡΟΚΟΜΗ
- 8. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ
- 9. ΟΜΟΙΟΚΟΜΗ
- 10. ΟΥΣΙΟΚΟΜΗ
- 11. ΕΚΘΕΣΗ
- 12. ΑΣΤΕΡΟΚΟΜΗ
- 13. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ
- 14. ΟΜΟΙΟΚΟΜΗ
- 15. ΟΥΣΙΟΚΟΜΗ
- 16. ΕΚΘΕΣΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΟΙΒΙΩΣ ΒΥΤΕΛΛΩΣ
ΠΑΤΙΣΤΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΝ

Παραδείγματα εξυπηρέτησης κεφαλαίου

a) Διά την 'Αγοράν Συψέλης

1. Κεφάλαια

Γήπεδον 1500 μ ² X 1000	δραχ.	1.500.000
Απαλλοτριώσεις X Κτιρίων	"	300.000
Οικοδομικά & εγκαταστάσεις	"	3.400.000
Σύνολον	Δρχ.	<u>5.700.000</u>

Τοποχρεώλυτρον ('Απόσβεσις εἰς

25 ἔτη & τόκος 7%) ≠ Δρχ. 400.000

2. 'Εξυπηρέτησις Κεφαλαίου

		Δ α π ῳ ὶ ν α ι		
Κατηγορία	Ἀριθμός	Ἡμερήσια	Ἑ τ ῆ σ ι α ι	
Οἰκογενειῶν	Οἰκογενειῶν	ἀνά Οἰκογένειαν	ἀνά Οἰκογένειαν	Συνολικαί
ῶν.	ῶν.	Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
I	2400	130	47.000	112.000.000
II	1200	80	29.000	34.000.000
III	500	50	13.000	9.000.000
IV	700	50	11.000	7.000.000
				<u>162.000.000</u>

'Ελαχίστη κατανάλωσις ἐκ τῆς 'Αγορᾶς 25% ἥτοι Δρχ. 40.000.000

'Ελάχιστον κέρδος ἐπιχειρηματιῶν 15% " " 6.000.000

'Ελάχιστα 'Ενοίκια ἐπὶ τῶν κερδῶν 10% " " 600.000

Συνπτί
κατὰ συνέπειαν αἱ ἐξ ἐνοικίων/εἰσπράξεις

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

Πατησίων 42, 10682 Αθήνα . Τηλ : 210-772.3632, Fax: 210-772.3319

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΩΣ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΨΕΛΗΣ

Στην Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Πολυτεχνείου πραγματοποιείται μια έρευνα με θέμα «Ιστορικοί, πολιτισμικοί και κοινωνικοί παράγοντες για την βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών περιοχών: Κυψέλη και Άγιος Ιωάννης Ρέντης». Αντικείμενο της είναι η διερεύνηση των ιστορικών, πολιτισμικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών γειτονιών του Λεκανοπεδίου της Αθήνας, που θα μπορούσε να βοηθήσει στην χάραξη μιας πολεοδομικής πολιτικής για βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Ο στόχος της βιώσιμης ή αειφόρου ανάπτυξης έχει ήδη υιοθετηθεί ως βασική επιδίωξη της πολεοδομικής και χωροταξικής πολιτικής στην χώρα μας και, γενικότερα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκφράζεται πλέον τόσο σε θεσμικό επίπεδο, με νόμους για την αειφόρο ανάπτυξη των οικισμών και για τον χωροταξικό σχεδιασμό, όσο και σε επίπεδο προγραμμάτων, έργων και παρεμβάσεων, με έργα υποδομών μεταφορών στις πόλεις, αναπλάσεις, δημιουργία χώρων πρασίνου κ.ά.

Ο καθορισμός του περιεχομένου της πολιτικής βιώσιμης ανάπτυξης δεν είναι πάντοτε εύκολη υπόθεση. Είναι γνωστή η έμφαση στην διατήρηση των αναπτυξιακών πόρων και στην προσπάθεια να μην βρεθούν οι μελλοντικές γενιές σε συνθήκες εξάντλησης φυσικών πόρων και αδυναμίας να απολαύσουν τα δώρα της φύσης, που έχουμε και σήμερα ακόμη στην διάθεση μας. Εάν όμως είναι σχετικά προφανές ότι βιώσιμη ανάπτυξη είναι εκείνη που δεν καταληστεύει τους φυσικούς πόρους (ενεργειακούς, ορυκτούς, βλάστησης κ.ά.), αλλά αντίθετα ενσωματώνει στους λογαριασμούς της τα περιβαλλοντικά κόστη, τουλάχιστον όσο και τα στενά οικονομικά, δεν είναι πάντα εύκολο να συμφωνήσουμε τι συνιστά βιώσιμη ανάπτυξη όταν αναφερόμαστε σε συστήματα κοινωνικής οργάνωσης, όπου το δημιουργημένο από τον άνθρωπο κεφάλαιο έχει εντονότερη παρουσία. Το κεφάλαιο αυτό δεν είναι μόνο υλικό, αλλά και κοινωνικό, πολιτισμικό, συμβολικό και ιδεολογικό.

Παρά τις δυσκολίες αυτές, στις πόλεις, και ιδίως στα μητροπολιτικά συγκροτήματα, υπάρχει ήδη συμφωνία για ένα μεγάλο φάσμα δράσεων που εντάσσονται στην λογική της βιώσιμης ανάπτυξης. Η καταπολέμηση της ρύπανσης του αέρα, του εδάφους και των νερών, η μείωση του χρόνου μετακινήσεων από τον τόπο κατοικίας προς τον τόπο εργασίας ή αναψυχής, αλλά και η ευρύτερη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς, η

μείωση της εξάρτησης από μη ανανεώσιμους ενεργειακούς πόρους και, γενικότερα, της κατανάλωσης ενέργειας, η αύξηση των επιφανειών πρασίνου και ελευθέρων χώρων, η ανακύκλωση φυσικών πόρων, όπως το νερό, κ.ά. είναι δράσεις, την ανάγκη των οποίων κανείς δεν αμφισβητεί, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης στις πόλεις. Και πάλι όμως, η συμφωνία είναι ευχερέστερη όταν πρόκειται για φυσικά μεγέθη, συνήθως δεκτικά μέτρησης και ποσοτικοποίησης.

Εάν επιδίωξη μας είναι να προστατεύσουμε τους πόρους που κληρονομήσαμε από τις προηγούμενες γενιές και εάν επιθυμούμε να τους κληροδοτήσουμε στις επόμενες, τότε θα πρέπει να προσδιορίσουμε ποιοί είναι αυτοί οι πόροι, που χαρακτηρίζουν ιδιαίτερα την πόλη και την ζωή σ'αυτές, οι «αστικοί» πόροι, που φτιάχνουν, αλλά και «εξηγούν» την «καλή» πόλη. Σύμφωνα με μια παλιά επισήμανση του David Harvey, «το αστικό σύστημα... περιέχει ένα χωρικά κατανεμημένο σύνολο πόρων μεγάλης οικονομικής, κοινωνικής, ψυχολογικής και συμβολικής σημασίας»¹. Τους πόρους αυτούς έχουμε υποχρέωση να ερευνήσουμε εάν θέλουμε να διατυπώσουμε μια ουσιαστική πολιτική βιώσιμης ανάπτυξης. Όπως έχει τονισθεί σε ένα άρθρο του επιστημονικού υπευθύνου της έρευνας του ΕΜΠ, «ψάχνουμε για τα θεμέλια μιας πολιτικής για τις πόλεις, που στοχεύει στην εξασφάλιση της μελλοντικής διατηρήσιμης ανάπτυξης τους. Αναζητούμε τα υλικά κατασκευής αυτών των θεμελίων. Αυτό πρέπει να είναι το αποτέλεσμα μιας ανάλυσης των αστικών πόρων... Το επόμενο βήμα μας πρέπει να είναι να αναπτύξουμε για κάθε μια από τις μεγάλες πόλεις μας ένα καλομελετημένο ευρετήριο αστικών πόρων, πάνω στο οποίο θα βασίσουμε την μελλοντική μας πολιτική».

Ανάμεσα στους δυσκολότερα εντοπίσιμους και λιγότερο προφανείς «αστικούς πόρους» είναι τα πολιτισμικά στοιχεία, που επιζούν στον αστικό χώρο και έχουν ακόμη ένα συμβολικό και ψυχολογικό νόημα για τους κατοίκους του. Αυτό που έχει σημασία είναι η βαρύτητα που έχουν αυτά τα στοιχεία για την βιώσιμη, με τις πολλαπλές της διαστάσεις, ανάπτυξη των αστικών περιοχών. Η έρευνα του ΕΜΠ εστιάζει το ενδιαφέρον της πάνω στο θέμα αυτό, σε γειτονιές της Αθήνας και του Πειραιά.

Οι γειτονιές του λεκανοπεδίου της Αθήνας έχουν υποστεί πολλαπλές αλλοιώσεις στα τελευταία 30 χρόνια, αλλοιώσεις όχι μόνο στο πολεοδομικό και αρχιτεκτονικό τους ύψος, αλλά και στο κοινωνικό και συμβολικό τους περιεχόμενο. Οι δύο αυτές παράμετροι επηρεάζουν η μια την άλλη και μαζί επιταχύνουν την φθορά του υλικού και άυλου περιεχομένου της αστικής κατάστασης. Τα διαδοχικά κύματα του πληθυσμού των γειτονιών της Αθήνας χάνουν την σύνδεση τους με τον χώρο τους και αλλοτριώνονται μέσα σε παροδικές και εφήμερες μορφές συγκρότησης του. Τα φυσικά τοπία όχι μόνο χάνονται, αλλά και όταν επιβιώνουν στερούνται σημασίας, διότι δεν σημαίνουν για τους κατοίκους παρά κενά κοινωνικού περιεχομένου κατασκευάσματα. Οι κοινωνικές πρακτικές της καθημερινής ζωής παύουν να αναγνωρίζουν τον φυσικό τους υποδοχέα, ως χώρο όπου πήραν υπόσταση δραστηριότητες και γεγονότα του παρελθόντος. Οι μνήμες εξασθενούν, η ιστορικότητα των χώρων ξεθωριάζει, ο αστικός χώρος μετατρέπεται από χώρο κοινωνικής ζωής και συνεκτικότητας σε ένα μεγάλο μοτέλ παροδικής διαβίωσης.

Οι εξελίξεις αυτές δεν είναι ομοιόμορφες. Για τον λόγο αυτό έχει σημασία να επισημάνουμε αυτό που σώζεται ακόμη και να θέσουμε το ερώτημα εάν η προστασία του είναι μέρος μιας πολιτικής για την βιώσιμη ανάπτυξη των γειτονιών αυτών. Ποιά

¹ D.Harvey, Social processes, spatial form and the redistribution of real income in an urban system, in M.Stewart, ed., *The City: Problems of Planning*, Penguin, Harmondsworth, 1972, pp. 296 – 337.

υλικά και άυλα στοιχεία, ιστορικού, κοινωνικού, συμβολικού και πολεοδομικού – αρχιτεκτονικού χαρακτήρα, αποτελούν πόρους άξιους προστασίας ώστε η ζωή στις περιοχές αυτές να εμπλουτίζεται σαν εμπειρία και καθημερινή απόλαυση; Στην Κυψέλη μια βίαιη ανάδευση στα χρόνια της ανοικοδόμησης διέλυσε τον κοινωνικό ιστό των παλιών κατοίκων και έσβησε σχεδόν τις χωρικές συμβολικές μνήμες. Μέσα σε ό,τι έχει απομείνει πρέπει να αναζητηθούν οι αστικοί πόροι πολιτισμικού και κοινωνικού χαρακτήρα, με απώτερο στόχο μια καλύτερα θεμελιωμένη πολιτική αστικής ανάπτυξης και προστασίας.

Η γειτονιά είναι ένα τμήμα ενός μεγαλύτερου χωρικού και πολιτισμικού συστήματος, της πόλης, και παράλληλα ένα συμβολικό σύστημα αποτελούμενο από κοινωνικές αξίες. Αυτές οι αξίες είναι απόρροια των κοινωνικών εμπειριών των κατοίκων της, οι οποίοι τις βιώνουν αλλά και καθημερινά τις ερμηνεύουν ξανά και ξανά με τον τρόπο τους, με την δική τους αντίληψη για την ζωή και την δική τους αισθητική. Με άλλα λόγια, οι κάτοικοι αναπαράγουν διαρκώς τις εμπειρίες τους και το πολιτισμικό κεφάλαιο τους μέσα στον κόσμο στον οποίο ζουν και δρουν, κόσμο φτιαγμένο από σύμβολα. Τα σύμβολα αυτά μας λένε πολλά για να κατανοήσουμε την κοινωνική και ατομική ζωή των κατοίκων και για να προσδιορίσουμε την έννοια της γειτονιάς και την έννοια του τόπου. Δεν πρόκειται για μια προσπάθεια αναζήτησης φαινομένων του παρελθόντος, αλλά για μια ουσιαστική έρευνα της σχέσης κοινότητας, χώρου και κοινωνικού συμβολισμού, που παράγουν μια ολοκλήρωση σε επίπεδο γειτονιάς, ολοκλήρωση τόσο ατομική, όσο και συλλογική και κοινωνική. Για τον λόγο αυτό, ένα βασικό ερώτημα προς τους κατοίκους της Κυψέλης, στο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιείται στην έρευνα του ΕΜΠ, αφορά στην επισήμανση σημείων, θέσεων και κτιρίων της γειτονιάς, που έχουν σημασία γι' αυτούς. Σημασία, από την άποψη της συμβολικής τους σπουδαιότητας για τον χαρακτήρα και την ταυτότητα της γειτονιάς.

Η Αγορά της Κυψέλης, κτίριο της δεκαετίας του 1930, έχει μια τέτοια συμβολική σπουδαιότητα. Αποτελεί τοπόσημο αναγνώρισης, σε σχέση με το οποίο προσδιορίζεται για τους Κυψελιώτες η έννοια της γειτονιάς τους και η θέση των ιδίων σ' αυτό τον συμβολικό χώρο της τοπικής κοινότητας. Είναι σημείο αναφοράς και αναγνώρισης. Η βαρύτητα της στο υποσυνείδητο του κατοίκου απορρέει από αναμνήσεις και καθημερινές εμπειρίες. Είναι ένας «αστικός πόρος» με την έννοια ότι η εξαφάνισή του θα κάνει πιο φτωχή την συμβολική συνέχεια του χώρου και οδηγεί σε μια απώλεια ταυτότητας, άρα σε ένα τραυματισμό της βιωσιμότητας μιας ιστορικής αστικής γειτονιάς.

Λουδοβίκος Βασενχόβεν
Αλέξανδρος Λαγόπουλος
Μ.-Γ. Λίλυ Στυλιανούδη
Μ. Βασενχόβεν
Γ. Μελισουργός

ΣΧΕΔΙΟ

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2004
α.π.....

Προς

α. την Δήμαρχο Αθηναίων κ.Ντόρα Μπακογιάννη

β. την 1^η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, υπ' όψιν Διευθύντριας κ.Αθηνάς Χριστοφίδου

Θέμα : Δημοτική Αγορά Κυψέλης.

Από τον Αθηναϊκό Τύπο και τοπικούς συλλόγους, πληροφορηθήκαμε την πρόθεση του Δήμου Αθηναίων να κατεδαφίσει την Αγορά της Κυψέλης και να οικοδομήσει νέο κτήριο με υπόγειο χώρο στάθμευσης κ.α. στον χώρο αυτόν.

Η Σχολή διαμαρτυρήθηκε ήδη στον κ.Υπουργό Πολιτισμού (έγγραφό μας) για την σχεδιαζόμενη αυτή βαρβαρότητα σε βάρος της πολύπαθης πόλης, και μάλιστα σε μια περιοχή η οποία έχει χαρακτηριστεί ως η «τυπική περιοχή της αθηναϊκής μεταπολεμικής πολυκατοικίας», με απλά λόγια ως περιοχή απαράδεκτα υψηλών συντελεστών δόμησης οι οποίοι δημιουργούν ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες κατοίκησης λόγω της έλλειψης ηλιασμού, λόγω του μεγάλου κυκλοφοριακού φόρτου, του θορύβου της έλλειψης ελεύθερων χώρων και πρασίνου.

Σε περιοχές όπως η Κυψέλη, η προστασία της ιστορικής μνήμης πέρα από την αναμφισβήτητη αναγκαιότητα της διατήρησης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς συμβάλλει και στην διατήρηση των ελάχιστων πλέον ελεύθερων ή έστω χαμηλής δόμησης χώρων που απέμειναν, και η πρόθεση του Δήμου να οικοδομήσει υπόγειο χώρο στάθμευσης με έστω χαμηλό όπως διατείνεται (9 μέτρων!) κτήριο, είναι προφανές ότι θα πολλαπλασιάσει τα υφιστάμενα προβλήματα της περιοχής, αυξάνοντας τον κυκλοφοριακό φόρτο κλπ. Είναι γνωστό ότι περιοχές πυκνής δόμησης όπως η Κυψέλη χρειάζονται χώρους στάθμευσης, όμως αυτοί δεν είναι σκόπιμο να κατασκευάζονται σε χώρους ιστορικών κτηρίων, θα μπορούσε ο Δήμος να εκπονήσει ένα γενικότερο σχέδιο για τα όρια δικαιοδοσίας του και να επιλέξει κατάλληλους χώρους που θα μπορούσαν πράγματι να χρησιμοποιηθούν για υπόγειους χώρους στάθμευσης αυστηρά όμως για τους κατοίκους των περιοχών τους.

Ειδικότερα τώρα ως προς το ιστορικό κτήριο της Αγοράς της Κυψέλης, σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξαν καθηγητές της Σχολής μας (η κ.Μ.Αδάμη από το Αρχείο Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής του Μουσείου Μπενάκη, ο κ.Μ.Μπίρης, η κ.Ε.Πορτάλιου και ο κ.Γ.Σαρηγιάννης) θα πρέπει να σας πληροφορήσουμε ότι πρόκειται για κτήριο του Μεσοπολέμου, που οικοδομήθηκε το 1935 σε σχέδια της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου (τότε Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών ο Κριμπάς, επί Δημαρχίας Κ.Κοτζία). Η Αγορά Κυψέλης εντασσόταν σε ένα ευρύτερο σχέδιο οικοδόμησης περιφερειακών (συνοικιακών) αγορών με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και αποσυμφόρηση της Κεντρικής Αγοράς Αθηνών (Βαρβακείου), όπως προκύπτει από τεχνικές εκθέσεις και χάρτες της εποχής εκείνης που σας επισυνάπτομε. Στο πρόγραμμα αυτό περιλαμβανόταν και οικοδόμηση «λαϊκών λουτρών». Τέτοιες Αγορές προγραμματίζονταν στην Αλυσίδα, τα Κάτω Πατήσια, την Κυψέλη, στους Αμπελοκήπους, στα

Κουντουριώτικα, στον Κολωνό, την Ακαδημία Πλάτωνος, τα Εξάρχεια, την Πλάκα, τον Κεραμεικό, το Παγκράτι και του Φιλοπάππου, γενικά σε λαϊκές συνοικίες των τότε Αθηνών.

Το κτήριο είναι τυπικής μορφολογίας του «μοντέρνου κινήματος» του Μεσοπολέμου και μάλιστα από τα καλύτερα σωζόμενα δείγματά του. Αποτελείται από δύο ορόφους και υπόγειο σε συμμετρική μνημειακή μορφή δημοσίου κτηρίου, με αποθήκες στο υπόγειο και καταστήματα στο ισόγειο και τον όροφο. Τα καταστήματα είναι όλα εκείνα που απαιτούνται σε μια αγορά τροφίμων, περιλαμβάνεται ακόμη και «ουζοπωλείον» στο ισόγειο. Η αγορά σχεδιάστηκε παράλληλα με την επίσης περιφερειακή αγορά Πετραλώνων, που εντασσόταν στο ίδιο πρόγραμμα «αποκέντρωσης». Το πιθανότερο είναι ότι δεν οικοδομήθηκε άλλη πλὴν της Κυψέλης, η οποία έτσι παραμένει το μοναδικό παράδειγμα αυτής της προσπάθειας.

Το κτήριο της Αγοράς Κυψέλης, τελικά αποτελεί μνημείο όχι μόνο για την αρχιτεκτονική του μορφή αλλά και ως δείγμα ενός μακροχρόνιου προγραμματισμού του τότε Δήμου Αθηναίων, προγραμματισμού που κάτω από τις ιστορικές συνθήκες του Μεσοπολέμου ήταν εκτεταμένος, αν ληφθεί υπ' όψιν ο αντίστοιχος των διδακτηρίων της γενιάς του '30 επί υπουργίας Γεωργίου Παπανδρέου, της οικοδόμησης προσφυγικών πολυκατοικιών και οικισμών από την ΕΑΠ και μετά το 1937 το Υπουργείο Προνοίας, την εκπόνηση του Σχεδίου Πόλεως της Επιτροπής Καλλιγιά και αργότερα την ίδρυση του Υπουργείου Πρωτευούσης κ.α.

Η Σχολή μας θεωρεί απαραίδεκτες τις ενέργειες κατεδάφισης της ιστορικής μνήμης και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, έχει ήδη προβεί σε σειρά ενεργειών προς την Πολιτεία και ειδικότερα το ΥΠΠΟ και προτίθεται να πράξει ό,τι είναι δυνατόν εκ μέρους της για την αποτροπή και αυτού του εγκλήματος στην αθηναϊκή ιστορία. Διαμαρτύρεται έντονα για τις εκτός τόπου και χρόνου εισηγήσεις αγνώστων σε μας συμβούλων σας και καλεί τον μεν Δήμο να σταματήσει αυτές τις ενέργειες το δε ΥΠΠΟ να προχωρήσει άμεσα στην κήρυξη της Αγοράς Κυψέλης ως προστατευομένου μνημείου, την αποκατάστασή του και ακόμη και την διατήρηση της χρήσης του. Σημειώνουμε ότι η συνήθης λύση της μετατροπής του σε «πολιτιστικό κέντρο», παρ' όλο που δεν είμαστε αντίθετοι στα κτήρια αυτά, εν τούτοις το να ονοματίζουμε κάθε διατηρητέο σε «πολιτιστικό κέντρο» έχει καταντήσει πλέον πλεονασμός.

ο πρόεδρος

α.καθηγητής Γεώργιος Γεράκης

Α Ι Α Γ Ο Ρ Α Ι

Κ Α Ι

Η Α Λ Χ Α Η Α Γ Ο Ρ Α

=====

Ἡ ὑπόχουσα Κεντρική Ἀγορά τῆς Πόλεως ὡς καί ἡ
Λαχαναγορά ἰσχυροῦνται ὡς καί δεικνύουσιν ὑπό τῆς ἰσο-
σταθίας τῶν δέν, δύναται νῦν ἡμερῶν νά ἐξυπηρετήσουν τῆς ἀνάγ-
κας τῆς δεκαπλασιασθείσης κατὰ τε τόν πληθυσμόν καί τήν
ἔκτασιν Πόλεως.

Ἡ Δημοτική Ἀρχή ἔχουσα πρό ὀφθαλμῶν πάντοτε τήν
μεγάλην ἔκτασιν τῆς Πόλεως, ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ θέματος τού-
του, κατέληξεν εἰς τό συμπέρασμα τῆς κατασκευῆς ἑνδεκα
(11) συνοικιακῶν Ἀγορῶν εἰς τὰ σημεία τῆς Πόλεως ὡς ταῦτα
ἐνδείκνυνται εἰς τόν ὑπ' ἀριθ. 13 Χάρτην τῶν Ἀθηνῶν,
ἐμελέτησε δέ καί ὑποδείγματα τῶν Συνοικιακῶν τούτων Ἀγο-
ρῶν· διὰ τήν συνοικίαν Δυσέλης (Σχῆδιον ὑπ' ἀριθ. 14)
καί τήν συνοικίαν Πετροαλόνων (Σχῆδιον ὑπ' ἀριθ. 15).

Διὰ τῶν Συνοικιακῶν Ἀγορῶν ἐπιτυγχάνεται

- α) Ἀποσυμφόρησις τῆς Κεντρικῆς Ἀγορᾶς.
- β) Ἐγκατάστασις εἰς ταύτας τῶν μικροπωλητῶν τῶν ὁδῶν
τοῦ Κέντρου τῆς Πόλεως.
- γ) Οἰκονομία χρόνου καί χρήματος τῶν κατοίκων &
- δ) Ἐξομαλῆσις τῶν Συνοικιακῶν κ.λ.π.

Διὰ τῆς μελέτης τοῦ Δήμου προβλέπεται ἐπίσης ἡ
μεταφορά τῆς Κεντρικῆς Ἀγορᾶς ἔναντι τῆς σημερινῆς
τῆς θέσεως, ὅπου ἡμερῶν τό Βασιλικεῖον ὃ δέ σημεῖον
χῆρος ταύτης θέλει κατὰ τήν πολεοδομικήν μελέτην τοῦ
Κέντρου τῆς πόλεως ποτισμοῦθῃ πρὸς τόν διανοημένον
ἤδη ἐμπορικόν χαρακτήρα τῆς περιοχῆς ταύτης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Λαχαναγορὰν αὕτη προαμένει ὅπου καὶ σήμερον ἀκοῦνταις ἐπεκτεινομένη πρὸς ἄνετον ἐξυπηρέτησιν τῆς τε κυκλοφορίας καὶ τῶν ἀνγκῶν τῶν ἐν αὐτῇ ἐργαζομένων.

Δαπάναι

Τὰ κεφάλαια διὰ τὴν ἰδρυσιν τῶν Συνοικιακῶν Ἀγορῶν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Λαχαναγορᾶς δύνανται νὰ ἐξυπηρετηθοῦν διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν κατὰ μέγιστον μέσους.

Ἀπαιτεῖται μόνον ἐγγύησις 200.000 δραχμῶν πεοίπου ἑτησίως ἵνᾳ ἀγορᾷ, πρὸς μείζονα ἐξάσφαλίσιν τῆς χρηματοδοτήσεως, καὶ συμπλήρωσιν τοῦ τυχόν ἐλείμματος τῆς ἐκμεταλλεύσεως μέχρις ἐδραιώσεως ταύτης. Ἐπὶ τούτοις:

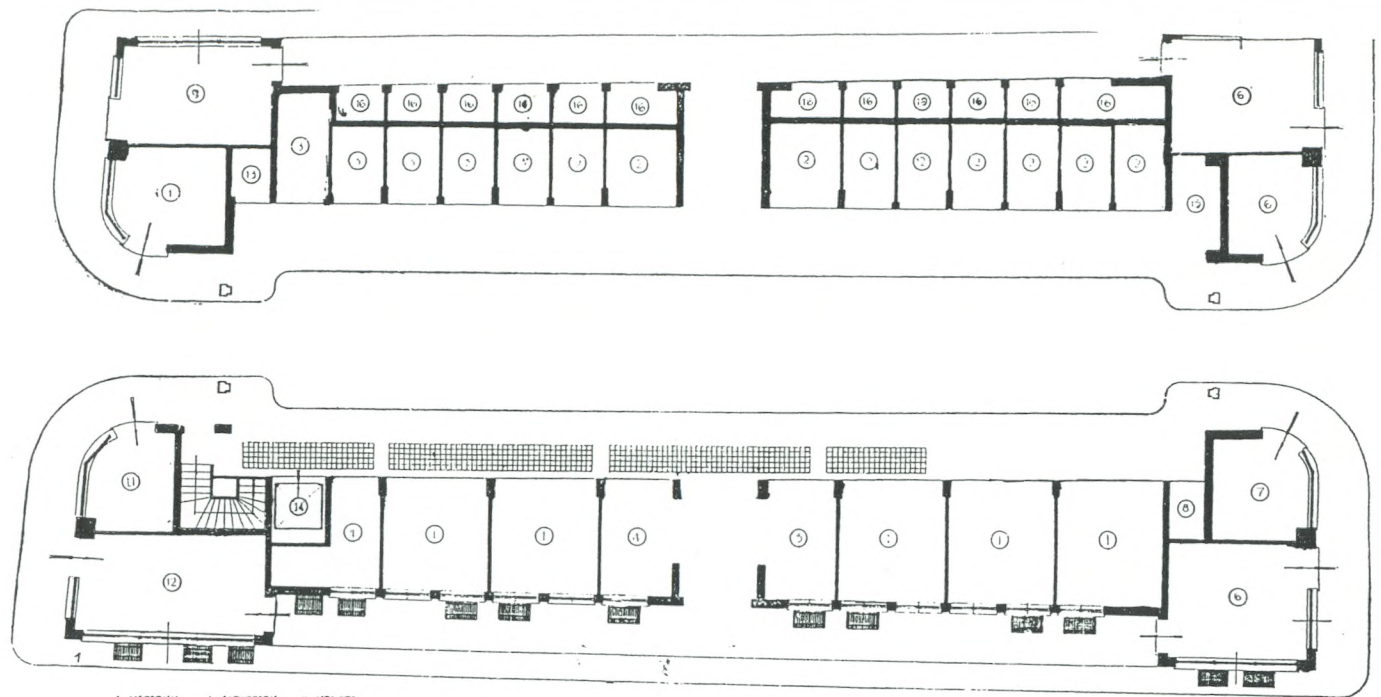
Ἀπαιτούμενα κεφάλαια

11 Συνοικιακῆς Ἀγορᾶς	δρχ.	55.000.000
Γήπεδα	"	15.000.000
Λαχαναγορά (Γήπεδον & οἰκοδομικὰ)	"	5.000.000
Σύνολον	Δρχ.	75.000.000

Ἐτησία ἐγγύησις, πέραν τοῦ ποσοῦ

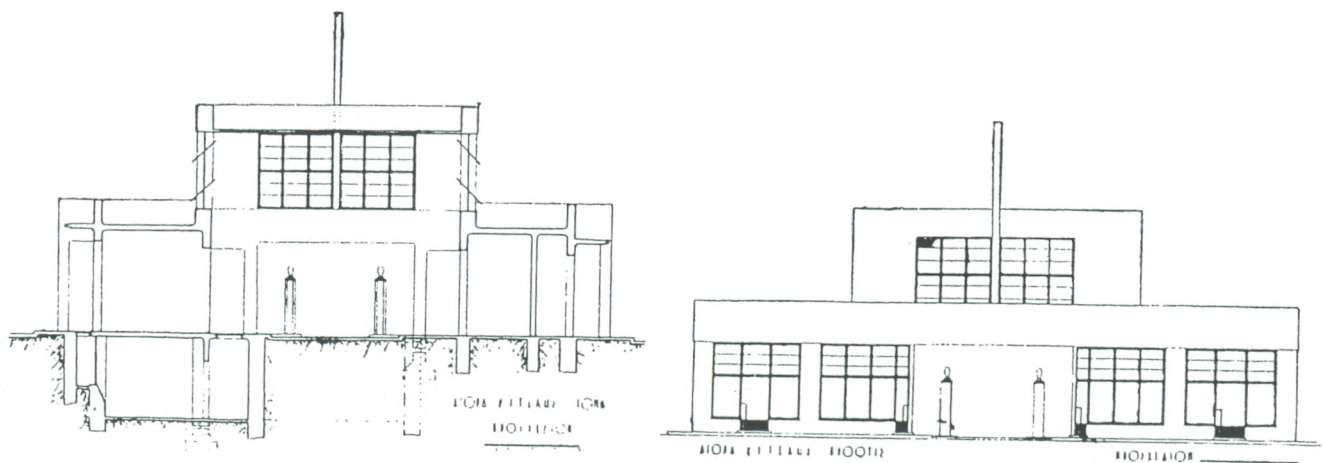
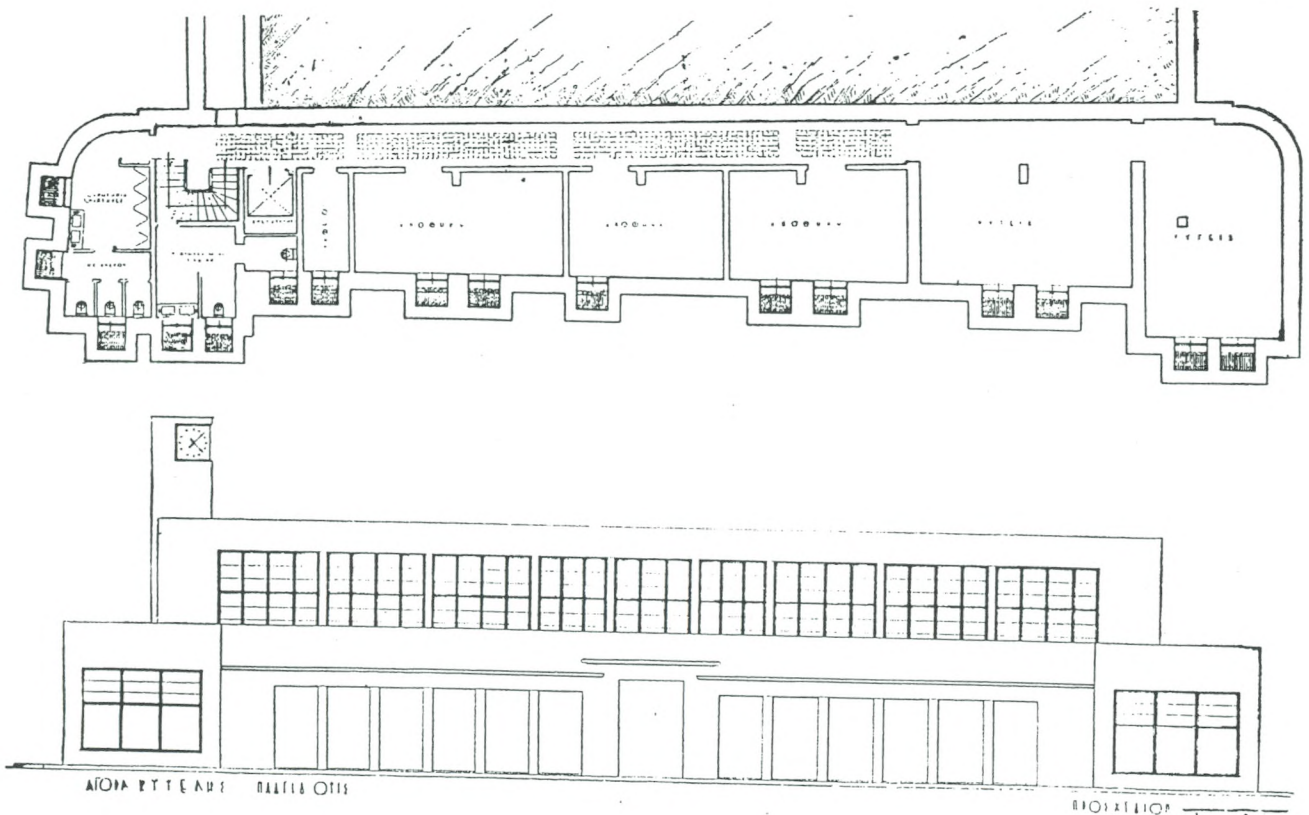
ἐκμεταλλεύσεως δρχ. 200.000

Κατωτέρω παραθέτομεν παραδείγματα ἐξυπηρετήσεως τῶν κεφαλαίων διὰ τὰς Συνοικιακὰς Ἀγορὰς συψέλης καὶ Πετραλώνων ἐκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται ἡ πλήρης δυναμικότης ἐξυπηρετήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐλαχίστων δυνατῶν καταναλώσεων τῶν Ἀγορῶν τούτων. —

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΒΥΤΤΕΛΛΗ
ΚΑΤΩΤΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗ

ΠΡΟΒΛΕΨΗ

Παραδείγματα εξυπηρέτησης κεφαλαίου

α) Διά τήν 'Αγοράν Κυψέλης

1. Κεφάλαια

Γήπεδον 1500 μ ² X 1000	δραχ.	1.500.000
'Απασσολοτρίωσις κτιρίων	"	300.000
Οικοδομικά & εγκαταστάσεις	"	3.400.000
Σύνολον	Δρχ.	5.700.000

Τοκοχρεώλυτρον ('Απόσβεσις εἰς

25 ἔτη & τόκος 7%) ≠ Δρχ. 400.000

2. 'Εξυπηρέτησις Κεφαλαίου

Δ α π λ ὶ ν α ι				
Κατηγορία	'Αριθμός	Ημερήσια	'Ετήσια	
Οικογενειῶν	Οικογενειῶν	ἀνὰ Οικογένειαν	ἀνὰ Οικογένειαν	Συνολικαί
ῶν.		Δρχ.	Δρχ.	Δρχ.
I	2400	130	47.000	112.000.000
II	1200	80	29.000	34.000.000
III	500	50	13.000	9.000.000
IV	700	50	11.000	7.000.000
				132.000.000

'Ελαχίστη καταπόλις ἐκ τῆς 'Αγορᾶς 25% ἥτοι δραχ. 40.000.000

'Ελάχιστον κέρδος επιχειρηματιῶν 15% " " 6.000.000

'Ελάχιστα 'Ενοίκια ἐπὶ τῶν κερδῶν 10% " " 600.000

Συνολικαί
κατὰ συνέπειαν αἱ ἐξ ἐνοικίων/εἰσπραξαί
ὑπερβαίνουν τὸ τοκοχρεώλυτρον.-

ΑΘΗΝΑΙ

1:20.000

ΑΝΑΚΑΣΑ

ΚΟΙΝΟΤΗΣ
ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ

ΔΗΜΟΣ
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

ΚΟΙΝΟΤΗΣ
ΨΥΧΙΚΟΥ

ΚΟΙΝΟΤΗΣ
ΖΩΓΡΑΦΟΥ

